

63. Perjantaina 1 päivänä lokakuuta 1999

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Lähetekeskustelu

1) Hallituksen esitys ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi .. 1997

Hallituksen esitys HE 84/1999 vp

2) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta ..

Hallituksen esitys HE 77/1999 vp

Kolmas käsittely

3) Hallituksen esitys laiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa yliopistojen hammaslääketieteen kliinisen koulutuksen toimintoja ..

Hallituksen esitys HE 48/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 6/1999 vp

4) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta ..

Hallituksen esitys HE 50/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 7/1999 vp

Toinen käsittely

5) Hallituksen esitys laiksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 7 §:n muuttamisesta 1998

Hallituksen esitys HE 45/1999 vp
Lakivaliokunnan mietintö LaVM 3/1999 vp

6) Hallituksen esitys eräissä Suomen soitiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta ..

Hallituksen esitys HE 65/1999 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö StVM 8/1999 vp

7) Hallituksen esitys laeiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä annetun lain ja arvopaperimarkkinain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi ..

Hallituksen esitys HE 47/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 5/1999 vp

Ensimmäinen käsittely

8) Hallituksen esitys laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liitetyiksi laeiksi ..

Hallituksen esitys HE 37/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 6/1999 vp

9) Hallituksen esitys laiksi velkakirjalain 5 §:n muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 1999

Hallituksen esitys HE 52/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 7/
1999 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Mikkola.

Nimenuhuuto

Nimenuhudossa merkitään täysistunnosta poissa oleviksi ensimmäinen varapuhemies Anttila sekä edustajat Akaan-Penttilä, Biaudet, Granvik, Hassi, Hellberg, Jaakonsaari, Juurola, Kallio, Kemppainen, Kiviniemi, Korkea-oja, Kummola, Kärkkäinen, Leppä, Lipponen, Manninen, Mertjärvi, Pietikäinen M., Pietikäinen S., Pulliainen, Rehula, Rosendahl, Saapunki, Sasi, Soininvaara, Syvärinen ja Tahvanainen.

Eduskuntatyöhön liittyvissä virkatehtävissä olevat edustajat

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eduskuntatyöhön liittyvissä virkatehtävissä on
4.—8.10. edustaja Oinonen.

Merkitään.

Sairauspoissaolot

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että sairauden vuoksi eduskuntatyöstä on poissa
1.10. edustaja Tahvanainen.

Merkitään.

Poissaolopyynnöt

Toinen varapuhemies: Vapautusta eduskuntatyöstä muun syyn perusteella ovat pyytäneet ajalta
1.10. edustajat Akaan-Penttilä, Granvik, Hassi, Hellberg, Juurola, Kärkkäinen, Manninen, Rehula, Rosendahl ja Soininvaara.

Puhemiesneuvosto puoltaa poissaolopyyntöjä.

Hyväksytään.

Uudet hallituksen esitykset

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 86—93.

Puhemiesneuvoston ehdotus uudeksi eduskunnan työjärjestykseksi

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että puhemiesneuvoston ehdotus uudeksi eduskunnan työjärjestykseksi (PNE 1/1999 vp) on saatettu eduskunnan tietoon jakamalla se edustajille.

Kirjalliset kysymykset

Toinen varapuhemies: Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 328—336, 338—340, 342—348, 353—355, 357, 358, 361, 362, 365, 368, 370 ja 380.

Työasiainvaliokunnan jäsenet

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että valiokuntapaikkojen järjestelyä varten pyytää ed. Sarkomaa vapautusta työasiainvaliokunnan jäsenyydestä. Puhemiesneuvosto puoltaa anomusta.

Anomukseen suostutaan.

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että työasiainvaliokunnan täydennysvaali toimitetaan tiistaina 5 päivänä lokakuuta kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat täydennysvaalia varten on vaalisäännön 19 §:n mukaan jätettävä keskuskansliaan viimeistään ensi tiistaina kello 11.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:**1) Hallituksen esitys ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi**

Lähetekeskustelu

Hallituksen esitys HE 84/1999 vp

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto. Viime istunnossa julistettiin keskustelu asiasta päättyneeksi.

Keskustelussa on ed. Ranta-Muotio ed. Isohookana-Asunmaan kannattamana ehdottanut puhemiesneuvoston ehdotuksesta poiketen, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan sekä maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Puhemiesneuvoston ehdotus ”jaa”, ed. Ranta-Muotion ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 76 jaa- ja 83 ei-ääntä, 4 tyhjää; poissa 36. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Ranta-Muotion ehdotuksen, joten asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan sekä maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

2) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Hallituksen esitys HE 77/1999 vp

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto on ehdottanut, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan. Keskustelu asiasta julistettiin päättyneeksi viime keskiviikon täysistunnossa.

Keskustelussa on ed. Puhjo ed. Kuopan kannattamana puhemiesneuvoston ehdotuksesta poiketen ehdottanut, että asia lähetettäisiin so-

siaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto, tarkistaen aikaisempaa ehdotustaan, ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään, joten asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto.

3) Hallituksen esitys laiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa yliopistojen hammaslääketieteen kliinisen koulutuksen toimintoja

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys HE 48/1999 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 6/1999 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön sisältyvä lausumaehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys HE 50/1999 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 7/1999 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Hallituksen esitys laiksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista peritävistä maksuista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 45/1999 vp
Lakivaliokunnan mietintö LaVM 3/1999 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 65/1999 vp
Sosiaali- ja terveystalokunnan mietintö StVM 8/1999 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystalokunnan mietintö n:o 8. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 2 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laeiksi kaupankäynnistä vaikoituilla optioilla ja termiineillä annetun lain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys HE 47/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 5/1999 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 1 luvun 1 § ja luvun otsikko, 2 luvun 1 a, 2, 3, 3 a, 3 b ja 7 § ja luvun otsikko, 3 luvun 11 § ja luvun otsikko sekä 5 luvun 1 a § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

toisen lakiehdotuksen 3 luvun 1 a ja 2 §, 2 c § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 d § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 e § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 8 ja 13 § ja luvun otsikko, 4 a luvun 1 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 §, 3 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 b § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 6 ja 12 § ja luvun otsikko sekä 10 luvun 1, 1 a ja 1 b § ja 1 §:n edellä oleva väliotsikko ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 12 a ja 12 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

neljännen lakiehdotuksen 2 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

viidennen lakiehdotuksen 51 luvun 6 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 37/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 6/1999 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 6.

Keskustelu:

Ed. Luhtanen: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksellä täsmennetään vakuutuslainsäädännön salassapitosäännöksiä uudistuneen julkisuus- ja henkilötietolainsäädännön sekä luottolaitoslainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Pohjana on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki.

Valiokunnan mietintöön sisältyy joukko muutoksia. Muutokset ovat osittain selventäviä, mutta osittain teknisiä, ja muutokset on tehty yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

9) Hallituksen esitys laiksi velkakirjalain 5 §:n muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ensimmäinen käsittely
Hallituksen esitys HE 52/1999 vp
Talousvaliokunnan mietintö TaVM 7/1999 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 7.

Keskustelu:

Ed. Luhtanen: Arvoisa herra puhemies! Tämä asia liittyy siihen, että Euroopan keskuspankki on päättänyt pitää Euroopan keskuspankkijärjestelmän maksujärjestelmät ja siihen liittyvät kansalliset maksujärjestelmät suljettuina kuluvan vuoden viimeisenä arkipäivänä. Tämän vuoksi myöskään pankkien maksujärjestelmät eivät voi olla käytössä vuoden viimeisenä päivänä eikä maksujärjestelmien kiinnioloista aiheutuvien oikeudellisten riskien syntymistä näin ollen voida kattavasti estää sopimusten tulkinnalla ja käytännön toimenpiteillä. Tästä syystä tämä lakiesitys on tarpeellinen, ja mietintö lähtee siitä.

Ed. Kosmanen: Arvoisa herra puhemies! Huolellisesta valmistautumisesta riippumatta on todennäköistä, että uudelle vuosituhannele siirtyminen tulee aiheuttamaan enna-

koimattoman määrän toimintahäiriöitä erilaisissa atk-järjestelmissä. Lukuisiin varotoimenpiteisiin häiriöiden minimoimiseksi on ryhdytty. Sellaisena voidaan pitää myös nyt käsittelyssä olevaa velkakirjalain 5 §:n muuttamista. Lainmuutoksella mahdollistetaan pankkien pitäminen suljettuina kuluvan vuoden viimeisenä päivänä. Tällä pyritään vähentämään oleellisesti vuosituhanneen vaihteeseen liittyviä riskejä pankkijärjestelmissä.

Velkakirjalain muutosta tullaan tulevaisuudessaakin soveltamaan muihin vastaaviin tilanteisiin, kun pankkien keskinäisissä maksuissa käytämät maksujärjestelmät eivät joko Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin päätöksellä ole käytössä. Tällöin eräpäivän tai viimeisen maksupäivän sattuessa pyhäpäiväksi tulee se päivä, jolloin pankit suorittavat maksun, olemaan ensimmäinen arkipäivä sen jälkeen.

Talousvaliokunnan mietinnön mukaan joulukuun viimeiselle päivälle ajoittuva palkanmaksupäivä aikaistuu edelliseen päivään, kun taas muiden rahasuoritusten eräpäivät siirtyvät seuraavan vuoden ensimmäiseen arkipäivään. Samassa yhteydessä yhdenmukaistetaan velkakirjalain 5 §:n kanssa työsopimuslain 23 § siten, että jos rahapalkka erääntyy arkipäivänä, jolloin pankit ovat kiinni, pidetään erääntymispäivänä lähinnä edellistä arkipäivää. Vastaava muutos tehtäisiin myös merimieslakiin.

Tämän perusteella tulisi mielestäni myös eläkkeitten maksatus yhdenmukaistaa vastaavan kaltaiseksi. Eläkelaitokset suorittavat eläkkeitten maksun pankin välityksellä. Maksupäivän sattuessa lauantaiksi, sunnuntaiksi tai tietyiksi juhlapäiviksi pankit maksavat eläkkeen vasta mainittujen päivien jälkeen ensimmäisenä arkipäivänä. Pankkien taholta on nimenomaan vedottu velkakirjalain 5 §:ään, joka oikeuttaa siirtämään saatavan seuraavaan arkipäivään.

Mielestäni pankkien menettely siirtää eläkkeen saamisen eräissä tapauksissa jopa kuukauden 5 päivään. Siirtämisenettelyjä on joka vuosi useampia, kuten esimerkiksi uutena vuotena ja vappuna. Vähävaraisen eläkeläisen eläkkeenmaksun siirtyminen useammalla päivällä merkitsee käytännössä erittäin suuria ongelmia, kun vielä otetaan huomioon juhlapäivien kansallinen luonne, ja silloin on normaalia suurempi rahantarve. Asetamme eläkeläiset tällä tavalla eriarvoiseen asemaan.

Ed. Sjöblom: Arvoisa puhemies! Lain kii-rehtimisessä on hyvä, että tämä on saatu näinkin

aikaisin eteenpäin, ennen kuin vuodenvaihte tulee. On tärkeää tiedottaa asioista riittävän laajasti ja oikea-aikaisesti, jotta ihmisten palkanmaksut ja yritysten rahaliikenne eivät kärsi vahinkoja.

Arvoisa puhemies! Kuitenkin haluaisin yhteen asiaan kiinnittää huomiota, kun laki ei koske lainkaan pankkilakkojen tuomia ongelmia. Rahaliikenne toimii tänä päivänä sähköisesti suurimmalta osalta. Jatkossa, kun näitä lakeja kehitetään eteenpäin, tämä asia tulee ottaa erityisesti huomioon.

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa herra puhemies! Ed. Kuosmasen juuri tässä asiassa pitämä puheenvuoro oli sikäli ihan paikallaan, että lukuisat eläkeläisjärjestöt ja myös monet kansanedustajat ovat tuohon hänen mainitsemaansa asiaan kiinnittäneet huomiota eli siihen, että eläkkeensaanti tilille hidastuu nimenomaan vuodenvaihteen ja muiden juhlapyhien kohdalla ja aiheuttaa kohtuutonta haittaa niille, jotka joutuvat olosuhteiden pakosta elämään kädestä suuhun -menetelmällä. Näin ollen useammankin päivän, jo yhden kahden päivän viivästymä esimerkiksi eläkkeen saamisessa käyttöön on hankala asia heille. Tässä mielessä kaikki ne toimenpiteet, jotka tämän haitan poistamiseen suuntautuvat, ovat tervetulleita.

Ed. L u h t a n e n : Arvoisa puhemies! Keskeinen asia tässä on tietysti se, milloin velallinen voi maksaa velkansa, jotta hän ei joudu seuraamuksiin. On kyse siitä, milloin on oikea aika velanmaksuun, jotta hänelle ei aiheudu siitä seurauksia. Tämä laki täsmentää sen.

Tietysti tärkeä on se seikka, että näitä uusia säännöksiä sovelletaan vastaisuudessa myös muihin mahdollisiin tilanteisiin, joissa Euroopan keskuspankin tai Suomen Pankin päätöksen vuoksi pankkien yleisesti keskinäisissä maksuisa soveltamat maksujärjestelmät eivät ole käytössä. Tätä asiaa ei voitu hoitaa direktiiveillä, vaan tässä tarvittiin Suomen kohdalla laki, ja nyt on kyse siitä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

T o i n e n v a r a p u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.22.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen